

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
välisleping
algtekst
08.10.2015
RT II, 02.02.2021, 5

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikirj [seisuga 08.10.2015]

Põhikirja algteksti, mis koostati 1919. aastal, on muudetud 1922. aasta muudatusega, mis jõustus 4. juunil 1934; 1945. aasta muutmiseaktiga, mis jõustus 26. septembril 1946; 1946. aasta muutmiseaktiga, mis jõustus 20. aprillil 1948; 1953. aasta muutmiseaktiga, mis jõustus 20. mail 1954; 1962. aasta muutmiseaktiga, mis jõustus 22. mail 1963ning 1972. aasta muutmiseaktiga, mis jõustus 1. novembril 1974 ja 1997. aasta muudatusega, mis jõustus 8. oktoobril 2015.

Eesti Vabariik taastas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmesuse 13.01.1992.

Konsolideeritud tekst seisuga 8. oktoober 2015
Tõlge inglise keelest

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikirj

Preambul

Arvestades, et üldise ja kestva rahu saab tagada üksnes siis, kui see põhineb sotsiaalsel õiglusel;

arvestades, et eksisteerivad töötingimused, millega kaasnevad suure arvu inimeste jaoks selline ebaõigus, raske olukord ja puudus, mis tekitavad nii suurt rahulolematust, et maailma rahu ja harmoonia on ohus; ning et neid tingimusi on vaja kiiresti parandada, näiteks reguleerides töötundide arvu, sealhulgas kehtestades tööpäeva ja -nädala maksimaalse pikkuse, reguleerides tööjõu pakkumist, ennetades tööpuudust, tagades äraelamist võimaldava töötasu, kaitstes töötajaid nende tööst tulenevate haiguste ja vigastuste eest, kaitstes lapsi, noori ja naisi, tagades kaitse pensioniea ja vigastuste korral, kaitstes töötajate huve, kui nad töötavad väljaspool oma riiki, tunnustades põhimõtet, et võrdse väärtusega töö eest makstakse võrdset tasu, tunnustades ühinemisevabaduse põhimõtet ning kutse- ja tehnikahariduse korralduse ja muude meetmete kaudu;

arvestades, et ka see, kui mõni riik ei loo humaanseid töötingimusi, takistab teisi riike, mis soovivad parandada tingimusi oma riigis;

lepivad lepinguosalised, lähtudes õigluse ja humaansuse mõttest ning soovist tagada püsiv rahu maailmas ning eesmärgiga saavutada preambulis määratud eesmärgid, kokku järgmises Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikirjas.

I peatükk. Organisatsioon

Artikkel 1 ASUTAMINE

1. Asutatakse alaline organisatsioon, et edendada eesmarke, mis on sätestatud põhikirja preambulis ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni eesmarke käsitlevas, 10. mail 1944 Philadelphias vastu võetud deklaratsioonis, mille tekst on lisatud käesolevale põhikirjale.

LIIKMESUS

2. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmed on riigid, mis olid organisatsiooni liikmed 1. novembril 1945. aastal, ja muud riigid, mis võivad saada liikmeks kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 3 ja 4.

3. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni iga algne liige ja iga riik, mis võetakse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni liikmeks peassamblee otsuse alusel kooskõlas harta sätetega, võib saada Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmeks, teatades Rahvusvahelise Töökü büroo peadirektorile sellest, et ta aktsepteerib ametlikult Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikirja kohustusi.

4. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni peakonverents võib võtta organisatsiooni liikmeid vastu ka hääletuse alusel, millel hääletab poolt kaks kolmandikku istungjärgul osalevatest delegaatidest, sealhulgas kaks kolmandikku kohal viibivatest ja hääletavatest valitsuse delegaatidest. Selline vastuvõtmine jõustub, kui uue liikme valitsus teatab Rahvusvahelise Töökü büroo peadirektorile, et ta aktsepteerib ametlikult organisatsiooni põhikirja kohustusi.

VÄLJAASTUMINE

5. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liige võib organisatsioonist välja astuda üksnes juhul, kui ta teatab oma väljaastumise kavatsusest Rahvusvahelise Töökü büroo peadirektorile. Teade jõustub kaks aastat pärast kuupäeva, mil peadirektor on selle kätte saanud, tingimusel et liige on sel ajal täitnud kõik oma liikmesusest tulenevad finantskohustused. Kui liige on ratifitseerinud mõne rahvusvahelise töökongressi, ei mõjuta see väljaastumine kongressis sätestatud aja jooksul ühegi kongressist tuleneva või kongressiõniga seotud kohustuse jätkuvat kehtivust.

LIIKMEKS TAGASIVÕTMINE

6. Kui riik ei ole enam organisatsiooni liige, siis reguleerib tema liikmeks tagasivõtmist olenevalt asjaoludest kas käesoleva artikli lõige 3 või lõige 4.

Artikkel 2 ORGANID

1. Alaline organisatsioon koosneb järgmistest organitest:
 - a) liikmete esindajate peakonverents;
 - b) Rahvusvaheline Töökü büroo, mida kontrollib haldusnõukogu.
 - c) haldusnõukogu artiklis 7 kirjeldatud koosseisus;

Artikkel 3 Konverents

ISTUNGJÄRGUD JA DELEGAADID

1. Liikmete esindajate peakonverentsi istungjärgud toimuvad vastavalt vajadusele ja vähemalt kord aastas. Peakonverents koosneb iga liikme neljast esindajast, kellest kaks on valitsuse delegaadid ning ülejäänud kaks on delegaadid, kes esindavad vastavalt iga liikme tööandjaid ja töötajaid.

NÕUNIKUD

2. Igal delegaadil võivad olla kaasas nõunikud, keda võib olla istungjärgu iga päevakorrapunkti kohta maksimaalselt kaks. Kui konverents arutab konkreetselt naisi mõjutavaid küsimusi, peaks vähemalt üks nõunikest olema naine.

MITTE-EMAMAA TERRITOORIUMIDEGA SEOTUD NÕUNIKUD

3. Liige, kes vastutab mitte-emamaa territooriumide rahvusvaheliste suhete eest, võib määrata igale oma delegaadile lisanõunikena:
 - a) isikuid, kelle ta on määranud asjaomase territooriumi esindajaks küsimustes, mis on selle territooriumi autonoomses pädevuses;
 - b) isikuid, kelle ta on määranud nõustama oma delegaate küsimustes, mis käsitlevad mitteautonoomseid territooriumeid.

4. Territooriumi puhul, mis kuulub kahe või enama liikme ühise võimu alla, võidakse määrata isikuid nõustama selliste liikmete delegaate.

VALITSUSVÄLISTE ESINDAJATE MÄÄRAMINE

5. Liikmed kohustuvad määrama valitsusvälised delegaadid ja nõunikud, kes on valitud kokkuleppel tööturu poolte esindusorganisatsioonidega (nende olemasolul), mis esindavad kõige enam olenevalt asjaoludest kas tööandjaid või töötajaid oma riigis.

NÕUNIKE STAATUS

6. Nõunikel ei ole õigust sõna võtta, välja arvatud selle delegaadi taotlusel, kellega nad kaasas on, ja konverentsi esimehe eriloal, ning neil pole hääleõigust.

7. Delegaat võib esimehele esitatud kirjaliku teate alusel määrata ühe oma nõunikest enda asendajaks ning delegaadi asendajana tegutsedes on nõunikul õigus sõna võtta ja hääletada.

8. Iga liikme valitsus edastab Rahvusvahelisele Töökü büroole delegaatide ja nende nõunike nimed.

VOLIKIRJAD

9. Delefaatide ja nende nõunike volikirju kontrollib konverents, mis võib kohal viibivate delefaatide kahe kolmandiku suuruse hääleteenamusega keelduda vastu võtmast delefaati või nõunikku, kes ei ole tema hinnangul määratud käesoleva artikli kohaselt.

Artikkel 4 Hääleõigused

1. Igal delefaadil on õigus hääletada individuaalselt kõigis küsimustes, mille konverents arutamisele võtab.
2. Kui mõni liige ei määra valitsusvälist delefaati, keda tal on õigus määrata, on teisel valitsusvälisel delefaadil õigus konverentsil osaleda ja sõna võtta, aga mitte hääletada.
3. Kui konverents keeldub kooskõlas artikliga 3 mõne liikme delefaati vastu võtmast, kohaldatakse käesoleva artikli sätteid selliselt, nagu ei oleks delefaati määratud.

Artikkel 5 Konverentsi istungjärkude toimumiskoht

1. Konverentsi istungjärgud toimuvad otsuste alusel, mille konverents võib olla oma eelmisel istungjärgul vastu võtnud, haldusnõukogu otsustatud kohas.

Artikkel 6 Rahvusvahelise Töübüroo asukoht

1. Rahvusvahelise Töübüroo asukoha muutuse otsustab konverents kohal viibivate delefaatide kahe kolmandiku suuruse hääleteenamusega.

Artikkel 7 Haldusnõukogu

KOOSSEIS

1. Haldusnõukokku kuulub viiskümmend kuus isikut, kellest kaksikümmend kaheksa esindavad valitsusi, neliteist tööandjaid ja neliteist töötajaid.

VALITSUSE ESINDAJAD

2. Kahekümne kaheksast isikust, kes esindavad valitsusi, nimetatakse kümme tööstuslikult oluliste liikmete poolt ja kaheksateist liikmete poolt, kelle on selleks eesmärgiks valinud konverentsi valitsuse delefaadid, välja arvatud kümne eespool nimetatud liikme delefaadid.

TÖÖSTUSLIKULT OLULISED RIIGID

3. Haldusnõukogu määrab vajaduse korral kindlaks, kes on tööstuslikult olulised organisatsiooni liikmed, ning kehtestab eeskirjad eesmärgiga tagada, et kõiki küsimusi, mis on seotud tööstuslikult oluliste liikmete valimisega, arutab enne haldusnõukogu otsuse tegemist erapooletu komitee. Võimalike kaebuste korral, mille esitab liige haldusnõukogu deklaratsiooni kohta, millega määratakse kindlaks, kes on tööstuslikult olulised liikmed, teeb otsuse konverents, ent konverentsile esitatud kaebus ei peata deklaratsiooni kohaldamist seni, kuni konverents teeb kaebuse kohta otsuse.

TÖÖANDJATE JA TÖÖTAJATE ESINDAJAD

4. Tööandjaid ja töötajaid esindavaid isikuid valivad vastavalt kas konverentsi tööandjate delefaadid või töötajate delefaadid.

AMETIAEG

5. Haldusnõukogu ametiaeg on kolm aastat. Kui mis tahes põhjusel ei toimu haldusnõukogu valimised selle perioodi möödumisel, jääb haldusnõukogu ametisse kuni valimiste toimumiseni.

VABAD AMETIKOHAD, ASENDAMINE JNE

6. Vabade ametikohtade täitmise ja asendajate nimetamise meetodi ja muud sarnased küsimused võib otsustada haldusnõukogu konverentsi heakskiidul.

AMETNIKUD

7. Haldusnõukogu valib oma liikmete seast esimehe ja kaks aseesimeest, kellest üks on valitsust esindav isik, üks tööandjaid esindav isik ja üks töötajaid esindav isik.

TÖÖKORD

8. Haldusnõukogu reguleerib oma töökorda ja kehtestab oma istungjärkude ajad ise. Eriistungjärgud peetakse juhul, kui selleks esitab kirjaliku taotluse vähemalt kuusteist haldusnõukogu esindajat.

Artikkel 8 Peadirektor

1. Rahvusvahelisel Töübürool on peadirektor, kelle nimetab ametisse haldusnõukogu ning kes vastutab haldusnõukogu juhiste alusel Rahvusvahelise Töübüroo tõhusa juhtimise eest ja muude talle antud ülesannete täitmise eest.

2. Peadirektor või tema asendaja osaleb kõigil haldusnõukogu istungjärgudel.

Artikkel 9 Personal

AMETISSE NIMETAMINE

1. Rahvusvahelise Töübüroo personali nimetab ametisse peadirektor haldusnõukogu kinnitatud korra alusel.

2. Kui see on büroo töö tõhusust arvesse võttes võimalik, valib peadirektor eri kodakondsusega isikud.

3. Teatav osa neist isikutest peavad olema naised.

TÖÖKOHUSTUSTE RAHVUSVAHELINE LAAD

4. Peadirektori ja personali töökohustused on üksnes rahvusvahelist laadi. Peadirektor ja personal ei küsi ega saa oma tööülesannete täitmisel juhiseid üheltki valitsuselt ega muult organisatsiooniväliselt asutuselt. Nad hoiduvad igasugusest tegevusest, mis võib mõjutada nende positsiooni rahvusvaheliste ametnikena, kes alluvad üksnes organisatsioonile.

5. Organisatsiooni iga liige kohustub austama seda, et peadirektori ja personali töökohustused on üksnes rahvusvahelist laadi, ega püüa neid nende töökohustuste täitmisel mõjutada.

Artikkel 10 Büroo ülesanded

1. Rahvusvahelise Töübüroo ülesanded hõlmavad teabe kogumist ja jagamist kõigil teemadel, mis on seotud tööelu ja tööjõu tingimuste rahvusvahelise kohandamisega ning eelkõige selliste küsimuste uurimisega, mis kavatsetakse esitada konverentsile arutamiseks eesmärgiga sõlmida **rahvusvahelisi konventsioone, ning selliste erijuurdluste tegemise, mida võivad nõuda konverents või haldusnõukogu.**

2. Büroo teeb võimalikest haldusnõukogu antud suunistest lähtudes järgmist:

- a) valmistab ette dokumente konverentsi istungjärkude päevakorrapunktide kohta;
- b) pakub valitsustele nende nõudmisel igasugust asjakohast abi, mis on tema pädevuses, seoses seaduste ja määruste koostamisega konverentsi otsuste alusel ning haldustavade ja kontrollisüsteemide parandamisega;
- c) täidab ülesandeid, mida ta peab täitma kooskõlas käesoleva põhikirja sätetega seoses konventsioonide tõhusa järgimisega;
- d) toimetab ja avaldab väljaandeid, mis käsitlevad rahvusvahelist huvi pakkuvaid tööturu- ja tööhõiveprobleeme, sellistes keeltes, mida haldusnõukogu võib pidada soovitavaks.

3. Tal on üldiselt ka muud volitused ja ülesanded, mille võivad talle anda konverents või haldusnõukogu.

Artikkel 11 Suhted valitsustega

1. Iga liikme valitsuse ministereeriumid, mis tegelevad tööstuse ja tööhõiveküsimustega, võivad suhelda otse peadirektoriga oma valitsuse esindaja kaudu Rahvusvahelise Töübüroo haldusnõukogus või selle esindaja puudumisel muu kvalifitseeritud ametniku kaudu, kelle valitsus võib sel eesmärgil määrata.

Artikkel 12 Suhted rahvusvaheliste organisatsioonidega

1. Rahvusvaheline Tööorganisatsioon teeb käesoleva põhikirja tingimuste alusel koostööd igasuguste üldiste rahvusvaheliste organisatsioonidega, millele on antud ülesanne koordineerida eriülesannetega avalike rahvusvaheliste organisatsioonide ja seotud valdkondades eriülesannetega avalike rahvusvaheliste organisatsioonide tegevust.

2. Rahvusvaheline Tööorganisatsioon võib sõlmida asjakohaseid kokkuleppeid, et avalike rahvusvaheliste organisatsioonide esindajad saaksid tema aruteludes ilma hääleõiguseta osaleda.

3. Rahvusvaheline Tööorganisatsioon võib sõlmida selliseks konsulteerimiseks sobivaid kokkuleppeid, mida ta peab soovitavaks, tunnustatud valitsusväliste rahvusvaheliste organisatsioonidega, sealhulgas tööandjate, töötajate, põllumajandusettevõtjate ja ühistute rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Artikkel 13 **Finants- ja eelarvekokkulepped**

1. Rahvusvaheline Tööorganisatsioon võib sõlmida Ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga finants- ja eelarvekokkuleppeid, mis võivad osutada asjakohaseks.

2. Kuni selliste kokkulepete sõlmimiseni või ajal, mil sellised kokkulepped ei kehti:

a) tasub iga liige olenevalt asjaoludest kas konverentsi või haldusnõukogu istungjärgudel osalevate oma delegaatide ja nende nõunike ning oma esindajate sõidukulud;

b) tasub kõik muud Rahvusvahelise Tööstööbüroo ja konverentsi või haldusnõukogu istungjärgude kulud Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektor Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni üldistest rahalistest vahenditest;

c) määrab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni eelarve heakskiitmise, jaotamise ja kogumise korra kindlaks konverents kohal viibivate delegaatide kahe kolmandiku suuruse häälteenamusega ning eelarve heakskiitmise ja organisatsiooni liikmete vahel kulude jaotamise korra sätestab valitsuste esindajate komitee.

3. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kulud kannavad liikmesriigid kooskõlas korraga, mis kehtib käesoleva artikli lõike 1 või lõike 2 punkti c alusel.

SISSEMAKSETE VÕLGNEVUSED

4. Organisatsiooni liikmel, kellel on organisatsioonile rahalise sissemakse tasumisel võlgnevus, ei ole konverentsil, haldusnõukogus, üheski komitees ega haldusnõukogu liikmete valimisel hääleõigust, kui tema võlgnevuse summa võrdub kahe eelneva täisaasta eest tasutavate sissemaksete summaga või ületab seda, tingimusel et konverents võib kohal viibivate delegaatide kahe kolmandiku suuruse häälteenamusega lubada sellel liikmel hääletada, kui ta on teinud kindlaks, et tasumata jätmine tuleneb tingimustest, mis ei ole liikme kontrolli all.

PEADIREKTORI RAHALINE VASTUTUS

5. Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektor vastutab haldusnõukogu ees Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni rahaliste vahendite nõuetekohase kulutamise eest.

II peatükk. Töökord

Artikkel 14 **KONVERENTSI PÄEVAKORD**

1. Konverentsi kõigi istungjärgude päevakorra kehtestab haldusnõukogu, mis arutab kõiki päevakorrapunktide ettepanekuid, mille võivad teha liikmete valitsused või esindavad organisatsioonid, mida on tunnustatud artikli 3 tähenduses, või mis tahes avalik rahvusvaheline organisatsioon.

KONVERENTSI ETTEVALMISTAMINE

2. Haldusnõukogu kehtestab eeskirjad, et tagada põhjalik tehniline ettevalmistus ja piisav konsulteerimine peamiselt mõjutatud liikmetega kas ettevalmistava konverentsi kaudu või muul viisil enne konventsiooni või konverentsi soovitusel vastuvõtmist.

Artikkel 15 **Päevakorra ja aruannete edastamine konverentsile**

1. Peadirektor tegutseb konverentsi peasekretärina ning edastab päevakorra selliselt, et see jõuab liikmeteni neli kuud enne konverentsi istungjärku ja nende kaudu võimalikele ametisse nimetatud valitsusväliste delegaatidele.

VALITSUSE ESINDAJAD

2. Iga päevakorrapunkti käsitlevad aruanded saadetakse aegsasti liikmetele, et nad saaksid neid enne konverentsi istungjärku piisavalt arutada. Haldusnõukogu kehtestab selle sätte kohaldamise eeskirjad.

Artikkel 16 **Vastuväited päevakorrale**

1. Iga liikme valitsus võib esitada mis tahes punkti või punktide päevakorda lisamise kohta ametliku vastuväite. Sellise vastuväite põhjendused esitatakse teatises, mis saadetakse peadirektorile, kes edastab selle kõigile organisatsiooni liikmetele.

2. Päevakorrapunkte, mille kohta on vastuväide esitatud, ei jäeta samas päevakorrast välja, kui konverentsil on kohal viibivate delegaatide kahe kolmandiku suuruse häälteenamusega otsustatud nende arutamise poolt.

KONVERENTSI POOLT UUTE PÄEVAKORRAPUNKTIDE LISAMINE

3. Kui konverents otsustab (muul viisil kui eelmise lõike alusel) kohal viibivate delegaatide kahe kolmandiku suuruse häälteenamusega, et konverents arutab mis tahes küsimust, lisatakse see teema järgmise istungjärgu päevakorda.

Artikkel 17

Konverentsi ametnikud, töökord ja komiteed

1. Konverents valib esimehe ja kolm aseesimeest. Üks aseesimeestest on valitsuse delegaat, üks tööandjate delegaat ja üks töötajate delegaat. Konverents reguleerib oma töökorda ning võib nimetada komiteesid, et arutada ja anda aru mis tahes küsimuses.

HÄÄLETAMINE

2. Kui käesolevas põhikirjas või mis tahes sellise konventsiooni või muu dokumendi tingimustes, millega antakse konverentsile volitused, või finants- ja eelarvekokkulepetes, mis on vastu võetud artikli 13 alusel, ei ole sätestatud teisiti, otsustatakse kõik küsimused kohal viibivate delegaatide lihtäälteenamusega.

KVOORUM

3. Hääletus on kehtiv üksnes juhul, kui antud häälte koguarv võrdub konverentsil osalevate delegaatide arvust poolega.

Artikkel 18

Tehnilised eksperdid

1. Konverents võib luua mis tahes komiteesid, millesse ta nimetab hääleõiguseta tehnilisi eksperte.

Artikkel 19

Konventsioonid ja soovitused

KONVERENTSI OTSUSED

1. Kui konverents on teinud otsuse võtta vastu ettepanekud seoses mis tahes päevakorrapunktiga, siis võib konverents määrata kindlaks, kas need ettepanekud peaksid olema a) rahvusvahelise konventsiooni vormis või b) soovitude vormis, kui esinevad asjaolud, mille puhul ei peeta teemat või selle aspekti asjaomasel ajal konventsiooni jaoks sobivaks või asjakohaseks.

NÕUTAV HÄÄLTE ARV

2. Mõlemal juhul on vajalik kohal viibivate delegaatide kahe kolmandiku suurune häälteenus, et konverents saaks lõplikult hääletada olenevalt asjaoludest kas konventsiooni või soovitude vastuvõtmise poolt.

KOHALIKE ERITINGIMUSTEGA SEOTUD MUUDATUSED

3. Üldkohaldatava konventsiooni või soovitude koostamisel peab konverents võtma nõuetekohaselt arvesse neid riike, kus kliimatingimused, tööturu poolte organiseerituse puudulik areng või muud eriasjaolud muudavad tööturu tingimused märkimisväärselt erinevaks, ning tegema ettepanekuid võimalike muudatuste kohta, mida ta peab nende riikide puhul vajalikuks.

AUDENTSED TEKSTID

4. Konventsiooni või soovitude kaks eksemplari kinnitatakse konverentsi esimehe ja peadirektori allkirjadega. Üks neist eksemplaridest antakse hoiule Rahvusvahelise Tööstööbüroo arhiivi ja teine Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile. Peadirektor edastab konventsiooni või soovitude kinnitatud koopia igale liikmele.

LIIKMETE KOHUSTUSED SEoses KONVENTSIOONIDEGA

5. Konventsiooni korral tehakse järgmist:

- a) konventsioon edastatakse kõigile liikmetele ratifitseerimiseks;
- b) iga liige võtab kohustuse, et ta esitab kuni ühe aasta jooksul alates konverentsi istungjärgu lõppemisest või, kui see ei ole eriasjaoludest tingituna ühe aasta jooksul võimalik, siis esimesel võimalusel ja igal juhul 18 kuu

jooksul alates konverentsi istungjärgu lõppemisest konventsiooni ametiasutusele või ametiasutustele, mille pädevuses küsimus on, õigusakti vastuvõtmiseks või muude meetmete võtmiseks;

c) liikmed teavitavad Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorit meetmetest, mida on võetud kooskõlas käesoleva artikliga, et esitada konventsioon nimetatud pädevale ametiasutusele või pädevatele ametiasutustele, esitades ka pädevaks peetava(te) ametiasutus(t)e andmed, ning nende võetud meetmetest;

d) kui liige saab selle ametiasutuse või nende ametiasutuste nõusoleku, mille pädevuses küsimus on, teavitab ta konventsiooni ametlikust ratifitseerimisest peadirektorit ning võtab meetmeid, mida võib olla vaja selle konventsiooni sätete jõustamiseks;

e) kui liige ei saa selle ametiasutuse või nende ametiasutuste nõusolekut, mille pädevuses küsimus on, ei ole liikmel muid kohustusi peale selle, et ta teavitab Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorit asjakohaste ajavahemike tagant, nagu haldusnõukogu on ette näinud, oma õiguse ja tavade olukorrast seoses konventsioonis käsitletud küsimustega, osutades sellele, kui suures ulatuses on konventsiooni sätted jõustatud või kavatakse jõustada õigusaktide, haldusaktide, kollektiivlepingu või muude dokumentidega, ning märkides, millised raskused takistavad konventsiooni ratifitseerimist või tekitavad viivituse konventsiooni ratifitseerimisel.

LIIKMETE KOHUSTUSED SEoses SOOVITUSTEGA

6. Soovituse korral tehakse järgmist:

a) soovitus edastatakse kõigile liikmetele arutamiseks eesmärgiga jõustada see riigisisese õigusaktiga või muul viisil;

b) iga liige võtab kohustuse, et ta esitab kuni ühe aasta jooksul alates konverentsi istungjärgu lõppemisest või, kui see ei ole eriasjaoludest tingituna ühe aasta jooksul võimalik, siis esimesel võimalusel ja igal juhul 18 kuu jooksul alates konverentsi istungjärgu lõppemisest soovitus sellele ametiasutusele või nendele ametiasutustele, mille pädevuses küsimus on, õigusakti vastuvõtmiseks või muude meetmete võtmiseks;

c) liikmed teavitavad Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorit meetmetest, mida on võetud kooskõlas käesoleva artikliga, et esitada soovitus nimetatud pädevale ametiasutusele või pädevatele ametiasutustele, esitades ka pädevaks peetava(te) ametiasutus(t)e andmed, ning nende võetud meetmetest;

d) peale selle, et soovitus esitatakse nimetatud pädevale ametiasutusele või pädevatele ametiasutustele, ei ole liikmetel muid kohustusi kui see, et nad peavad teavitama Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorit asjakohaste ajavahemike tagant, nagu haldusnõukogu on ette näinud, õiguse ja tavade olukorrast oma riigis seoses soovitus käsitletud küsimustega, osutades sellele, kui suures ulatuses on jõustatud või kavatakse jõustada soovitus sätete ja nende sätete vastuvõtmiseks või kohaldamiseks vajalikud muudatused.

FÖDERAALSETE RIIKIDE KOHUSTUSED

7. Föderaalsete riigi korral kehtivad järgmised sätted:

a) seoses konventsioonide ja soovitustega, mille puhul föderaalne valitsus leiab, et tema põhiseadusliku süsteemi alusel on asjakohane võtta föderaalsete meetmeid, on föderaalsete riigi kohustused samad nagu sellistel liikmetel, mis ei ole föderaalset riigid;

b) seoses konventsioonide ja soovitustega, mille puhul föderaalne valitsus leiab, et tema põhiseadusliku süsteemi alusel on asjakohane võtta föderaalsete meetmete asemel täielikult või osaliselt meetmeid tema osariikide, provintside või kantonite tasandil, teeb föderaalne valitsus järgmist:

i) kehtestab kooskõlas oma põhiseadusega ja asjaomaste osariikide, provintside või kantonite põhiseadustega tõhusad korraldused, et edastada sellised konventsioonid ja soovitused 18 kuu jooksul alates konverentsi istungjärgu lõppemisest asjaomastele föderaalsetele, osariigi, provintsi või kantoni ametiasutustele õigusakti vastuvõtmiseks või muude meetmete võtmiseks;

ii) korraldab asjaomaste osariigi, provintsi või kantoni valitsuste nõusolekul korrapäraseid konsultatsioone föderaalsete ja osariigi, provintsi või kantoni ametiasutuste vahel eesmärgiga edendada föderaalsetes riigis kooskõlastatud tegevust selliste konventsioonide ja soovituste sätete jõustamisel;

iii) teavitab Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorit meetmetest, mida on võetud kooskõlas käesoleva artikliga, et esitada sellised konventsioonid ja soovitused asjaomasele föderaalsetele, osariigi, provintsi või kantoni ametiasutusele, esitades ka asjaomaste ametiasutuste andmed, ning nende võetud meetmetest;

iv) teavitab iga sellise konventsiooni puhul, mida ta ei ole ratifitseerinud, Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorit asjakohaste ajavahemike tagant, nagu haldusnõukogu on ette näinud, oma föderatsiooni ja selle osariikide, provintside või kantonite õiguse ja tavade olukorrast seoses konventsiooniga, osutades sellele, kui suures ulatuses on konventsiooni sätted jõustatud või kavatakse jõustada õigusaktide, haldusaktide, kollektiivlepingu või muude dokumentidega;

v) teavitab iga sellise soovitus puhul Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorit asjakohaste ajavahemike tagant, nagu haldusnõukogu on ette näinud, oma föderatsiooni ja selle osariikide, provintside või kantonite õiguse ja tavade olukorrast seoses soovitus, osutades sellele, kui suures ulatuses on jõustatud või kavatakse jõustada soovitus sätete ja nende sätete vastuvõtmiseks või kohaldamiseks vajalikud muudatused.

KONVENTSIOONIDE JA SOOVITUSTE MÕJU SOODSAMATELE KEHTIVATELE SÄTETELE

8. Ühelgi juhul ei käsitata ühegi konventsiooni või soovitus vastuvõtmist konverentsi poolt ega ühegi konventsiooni ratifitseerimist ühegi liikme poolt sellisena, et see mõjutab seadusi, kohtuotsuseid, tavaid või kokkuleppeid, mis tagavad asjaomastele töötajatele soodsamad tingimused, kui konventsioonis või soovitus sättestatud

VANANENUD KONVENTSIOONIDE KEHTETUKS TUNNISTAMINE

9. Konverents võib kohal viibivate delegaatide kahe kolmandiku suuruse hääلteenamusega tunnistada haldusnõukogu ettepaneku alusel kehtetuks mis tahes konventsiooni, mis on vastu võetud käesoleva artikli sätete alusel, kui selgub, et konventsioon ei täida enam oma eesmärgi või ei aita enam kaasa organisatsiooni eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 20

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni registreerimine

1. Rahvusvahelise Töbureau peadirektor edastab iga sel viisil ratifitseeritud konventsiooni Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile registreerimiseks kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artikliga 102, ent konventsioon on siduv üksnes liikmete jaoks, kes selle ratifitseerivad.

Artikkel 21

Konventsioonid, mida konverents vastu ei võta

1. Juhul kui konventsioon, mis esitatakse konverentsile lõplikult arutamiseks, ei saa kohal viibivate delegaatide kahe kolmandiku suurust hääлteenamust, on organisatsiooni mis tahes liikmetel sellegipoolest õigus omavahel sellises konventsioonis kokku leppida.

2. Asjaomased valitsused edastavad iga sel viisil kokku lepitud konventsiooni Rahvusvahelise Töbureau peadirektorile ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artikliga 102.

Artikkel 22

Aastaruanded ratifitseeritud konventsioonide kohta

1. Iga liige nõustub esitama Rahvusvahelisele Töburoole aastaruande meetmete kohta, mida ta on võtnud, et jõustada nende konventsioonide sätteid, mille osaline ta on. Aruanded koostatakse sellises vormis ja sisaldavad selliseid andmeid, nagu haldusnõukogu võib ette näha.

Artikkel 23

Aruannete läbivaatamine ja edastamine

1. Peadirektor esitab järgmisele konverentsi istungjärgule kokkuvõtte teabest ja aruannetest, mille liikmed on talle edastanud artiklite 19 ja 22 alusel.

2. Iga liige edastab esindavatele organisatsioonidele, mida on tunnustatud artikli 3 kohaldamisel, teabe ja aruanded, mis edastatakse peadirektorile kooskõlas artiklitega 19 ja 22.

Artikkel 24

Konventsioonide mittejärgimise avaldused

1. Kui tööandjate või töötajate esindusorganisatsioon esitab Rahvusvahelisele Töburoole avalduse selle kohta, et mõni liige ei ole taganud mis tahes viisil mõne sellise konventsiooni tõhusat järgimist, mille osaline ta on, edastab haldusnõukogu avalduse valitsusele, mille vastu see on esitatud, ning võib nõuda sellelt valitsuselt asjakohaste märkuste esitamist.

Artikkel 25

Avalduse avaldamine

1. Kui asjaomaselt valitsuselt ei saada mõistliku aja jooksul märkusi või haldusnõukogu ei pea neid märkusi rahuldavaks, on tal õigus avaldus ja sellele vastusena esitatud võimalikud märkused avaldada.

Artikkel 26

Kaebused mittejärgimise kohta

1. Liikmel on õigus esitada Rahvusvahelisele Töburoole kaebus, kui ta ei ole kindel, et teine liige tagab mõne sellise konventsiooni tõhusa järgimise, mille mõlemad on ratifitseerinud kooskõlas eespool esitatud artiklitega.

2. Haldusnõukogu võib juhul, kui ta peab seda vajalikuks, enne selle kaebuse edastamist allpool sätestatud uurimiskomisjonile suhelda kõnealuse valitsusega artiklis 24 kirjeldatud viisil.

3. Kui haldusnõukogu ei pea vajalikuks edastada kaebust kõnealusele valitsusele või, kui ta on selle edastanud, ent ei ole saanud mõistliku aja jooksul vastuseks märkusi, mida haldusnõukogu peab rahuldavaks, võib haldusnõukogu määrata uurimiskomisjoni, et arutada kaebust ja anda sellest aru.

4. Haldusnõukogu võib järgida sama korda kas oma äranägemisel või olles saanud kaebuse konverentsi delegaadilt.

5. Kui haldusnõukogu arutab mis tahes küsimust, mis tuleneb artiklist 25 või 26, on kõnealusel valitsusel, kui ta ei ole juba selle kohta arvamust avaldanud, õigus saata esindaja osalema haldusnõukogu menetluses ajal, mil küsimust arutatakse. Kõnealusele valitsusele teatatakse piisavalt ette kuupäevast, millal küsimust arutatakse.

Artikkel 27 **Koostöö uurimiskomisjoniga**

1. Liikmed lepivad kokku, et kui uurimiskomisjonile esitatakse artikli 26 alusel kaebus, teeb igaüks neist, olenemata sellest, kas kaebus puudutab neid otse või mitte, komisjonile kättesaadavaks kogu teabe, mida nad valdavad ja mis puudutab kaebuse eset.

Artikkel 28 **Uurimiskomisjoni aruanne**

1. Kui uurimiskomisjon on kaebust täielikult arutanud, koostab ta aruande, mis sisaldab tema järeldusi kõigi asjaolude kohta, mis on olulised selles küsimuses poolte vahel otsuse tegemiseks, ja soovitusi, mida ta peab asjakohaseks seoses sammudega, mida tuleks astuda kaebuse järgimiseks, ja ajaga, mille jooksul need tuleks astuda.

Artikkel 29 **Tegutsemine uurimiskomisjoni aruande alusel**

1. Rahvusvahelise Töübüroo peadirektor edastab uurimiskomisjoni aruande haldusnõukogule ja igale kaebusega seotud valitsusele ning laseb selle avaldada.

2. Valitsus teavitab kolme kuu jooksul Rahvusvahelise Töübüroo peadirektorit sellest, kas ta aktsepteerib komisjoni aruandes esitatud soovitusi või mitte; kui ta neid ei aktsepteeri, siis sellest, kas ta teeb ettepaneku edastada kaebus Rahvusvahelisele Kohtule.

Artikkel 30 **Konventsioonide või soovitude pädevatele ametiasutustele esitamata jätmine**

1. Kui mõni liige ei võta konventsiooni või soovitude suhtes meetmeid, mis on nõutavad artikli 19 lõike 5 punkti b, lõike 6 punkti b või lõike 7 punkti b alapunkti i alusel, on igal teisel liikmel õigus edastada küsimus haldusnõukogule. Kui haldusnõukogu teeb järelduse, et on esinenud selline tegemata jätmine, teatab ta sellest konverentsile.

Artikkel 31 **Rahvusvahelise Kohtu otsused**

1. Rahvusvahelise Kohtu otsused seoses kaebuse või küsimusega, mis on talle edastatud artikli 29 alusel, on lõplikud.

Artikkel 32 **Rahvusvahelise Kohtu otsused**

1. Rahvusvaheline Kohus võib uurimiskomisjoni võimalikud järeldused või soovitused kinnitada, neid muuta või need tagasi lükata.

Artikkel 33

UURIMISKOMISJONI VÕI RAHVUSVAHELISE KOHTU SOOVITUSTE JÄRGIMATA JÄTMINE

1. Kui liige ei järgi märgitud aja jooksul soovitusi, mis on esitatud olenevalt asjaoludest uurimiskomisjoni aruandes või Rahvusvahelise Kohtu otsuses, võib haldusnõukogu soovitada konverentsil võtta meetmeid, mida ta peab mõistlikuks ja asjakohaseks, et tagada nende järgimine.

Artikkel 34

UURIMISKOMISJONI VÕI RAHVUSVAHELISE KOHTU SOOVITUSTE JÄRGIMINE

1. Rikkumise toime pannud valitsus võib igal ajal teavitada haldusnõukogu, et ta on astunud vajalikke samme olenevalt asjaoludest kas uurimiskomisjoni soovitude või Rahvusvahelise Kohtu otsuse soovitude järgimiseks, ning võib paluda tal luua uurimiskomisjon oma väite kontrollimiseks. Kui kehtivad artiklite 27, 28, 29, 31 ja 32 sätted ning kui uurimiskomisjoni aruanne või Rahvusvahelise Kohtu otsus on tehtud rikkuva valitsuse kasuks, soovitab haldusnõukogu viivitamata lõpetada kooskõlas artikliga 33 võetud meetmed.

III peatükk. Üldsätted

Artikkel 35

Konventsioonide kohaldamine mitte-emamaa territooriumide suhtes

1. Liikmed võtavad kohustuse, et konventsioone, mille nad on ratifitseerinud käesoleva põhikirja sätete kohaselt, kohaldatakse selliste mitte-emamaa territooriumide suhtes, mille rahvusvaheliste suhete eest nad vastutavad; see hõlmab võimalikke kontrolli all olevaid territooriume, mille puhul nad on haldusasutused, välja arvatud juhul, kui konventsiooni ese kuulub territooriumi autonoomse võimu alla või konventsioon ei ole kohaldatav tingituna kohalikest oludest või selles tuleb teha muudatusi, mis võivad olla vajalikud konventsiooni kohalike tingimustega kohandamiseks.

2. Liige, kes ratifitseerib konventsiooni, edastab esimesel võimalusel pärast ratifitseerimist Rahvusvahelise Töübüroo peadirektorile deklaratsiooni, milles märgitakse muude kui allpool punktides 4 ja 5 osutatud territooriumide suhtes ulatus, milles ta kohustub konventsiooni sätteid kohaldama, ning esitab andmed, mis võidakse konventsiooniga ette näha.

3. Liige, kes on esitanud eelmise lõike alusel deklaratsiooni, võib esitada kooskõlas konventsiooni tingimustega lisadeklaratsiooni, milles muudetakse varasema deklaratsiooni tingimusi ja esitatakse kehtiv seisukoht nende territooriumide kohta.

4. Kui konventsiooni ese kuulub mitte-emamaa territooriumi autonoomse võimu alla, esitab selle territooriumi rahvusvaheliste suhete eest vastutav liige konventsiooni esimesel võimalusel territooriumi valitsusele, et see valitsus jõustaks õigusakte või võtaks muid meetmeid. Seejärel võib liige kokkuleppel territooriumi valitsusega edastada Rahvusvahelise Töübüroo peadirektorile deklaratsiooni, milles aktsepteeritakse konventsiooni kohustusi selle territooriumi nimel.

5. Deklaratsiooni, milles aktsepteeritakse konventsiooni kohustusi, võib edastada Rahvusvahelise Töübüroo peadirektorile:

- a) organisatsiooni kaks või enam liiget mis tahes territooriumi puhul, mis kuulub nende ühise võimu alla; või
- b) rahvusvaheline ametiasutus, mis vastutab territooriumi haldamise eest Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja alusel, asjaomase territooriumi kohta.

6. Konventsiooni kohustuste aktsepteerimine lõike 4 või 5 alusel hõlmab asjaomase territooriumi nimel konventsiooni tingimustega sätestatud kohustuste aktsepteerimist ja organisatsiooni põhikirja selliste kohustuste aktsepteerimist, mis kehtivad ratifitseeritud konventsioonide suhtes. Aktsepteerimise deklaratsioonis võidakse märkida konventsioonide sätete muudatused, mis võivad olla vajalikud, et kohandada konventsiooni kohalike tingimustega.

7. Liige või rahvusvaheline asutus, kes on esitanud käesoleva artikli lõike 4 või 5 alusel deklaratsiooni, võib esitada kooskõlas konventsiooni tingimustega lisadeklaratsiooni, milles muudetakse varasema deklaratsiooni tingimusi või lõpetatakse konventsiooni kohustuste aktsepteerimine, asjaomase territooriumi nimel.

8. Kui konventsiooni kohustusi ei aktsepteerita territooriumi nimel, millega on käesoleva artikli lõige 4 või lõige 5 seotud, teavitab liige või asjaomane rahvusvaheline asutus Rahvusvahelise Töübüroo peadirektorit selle territooriumi õiguse ja tavade olukorrast seoses konventsioonis käsitletud küsimustega, ning aruandes osutatakse sellele, kui suures ulatuses on konventsiooni sätted jõustatud või kavatakse jõustada õigusaktide, haldusaktide, kollektiivlepingu või muude dokumentidega, ning märgitakse, millised raskused takistavad konventsiooni ratifitseerimist või tekitavad viivituse konventsiooni ratifitseerimisel.

Artikkel 36

Põhikirja muudatused

1. Käesoleva põhikirja muudatused, mille konverents võtab vastu kohal viibivate delegaatide kahe kolmandiku suuruse häälteenamusega, jõustuvad siis, kui need on ratifitseerinud või vastu võtnud kaks kolmandikku organisatsiooni liikmetest, sealhulgas viis kümnest liikmest, kes on esindatud haldusnõukogus kui tööstuslikult olulised liikmed kooskõlas põhikirja artikli 7 lõikega 3.

Artikkel 37

Põhikirja ja konventsioonide tõlgendamine

1. Käesoleva põhikirja või liikmete poolt kooskõlas põhikirja sätetega vastu võetud järgneva konventsiooni tõlgendamisega seotud küsimused või vaidlused esitatakse Rahvusvahelisele Kohtule.

2. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 1 sätete kohaldamist, võib haldusnõukogu esitada konverentsile heakskiitmiseks vahekohtu määramise eeskirjad konventsiooni tõlgendamise seotud sellise vaidluse või küsimuse kiirmenetluseks, mis võidakse talle edastada haldusnõukogu poolt või kooskõlas konventsiooni tingimustega. Rahvusvahelise Kohtu kehtiv otsus või nõuandev arvamus on selle lõike alusel asutatud vahekohtu jaoks siduv. Selle vahekohtu tehtud otsus edastatakse organisatsiooni liikmetele ning võimalikud tähelepanekud, mille nad selle kohta teevad, esitatakse konverentsile.

Artikkel 38

Piirkondlikud konverentsid

1. Rahvusvaheline Tööorganisatsioon võib kokku kutsuda piirkondlikke konverentse ja asutada piirkondlikke esindusi, mis võivad olla soovitatavad organisatsiooni eesmärkide edendamiseks.
2. Piirkondlike konverentside volitusi, ülesandeid ja töökorda reguleerivad õigusnormid, mille haldusnõukogu on koostanud ja esitanud peakonverentsile kinnitamiseks.

IV peatükk. Muud sätted

Artikkel 39 Organisatsiooni õiguslik seisund

1. Rahvusvaheline Tööorganisatsioon on täieõiguslik juriidiline isik ja tal on eelkõige pädevus:
 - a) sõlmida lepinguid;
 - b) omandada ning käsutada kinnis- ja vallasvara;
 - c) algatada kohtumenetlusi.

Artikkel 40 Eesõigused ja puutumatus

1. Rahvusvahelisel Tööorganisatsioonil on iga oma liikme territooriumil eesõigused ja puutumatus, mis on vajalikud tema eesmärkide täitmiseks.
2. Konverentsi delegaatidel, haldusnõukogu liikmetel ning büroo peadirektoril ja ametnikel on samamoodi eesõigused ja puutumatus, mis on vajalikud nende ülesannete sõltumatuks täitmiseks seoses organisatsiooniga.
3. Nimetatud eesõigused ja puutumatus määratakse kindlaks eraldi dokumendis, mille organisatsioon koostab eesmärgiga, et liikmesriigid võtavad selle vastu.

Lisa

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni eesmarke käsitlev deklaratsioon (PHILADELPHIA DEKLARATSIOON)

Kohtudes oma kahekümne kuuendal istungjärgul Philadelphias, võtab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni peakonverents kümnendal mail ühe tuhande üheksasaja neljakümne neljandal aastal vastu käesoleva deklaratsiooni, mis käsitleb Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni eesmarke ja põhimõtteid, millest tema liikmete poliitika peaks lähtuma.

I

Konverents kinnitab aluspõhimõtteid, millel organisatsioon põhineb, ning eelkõige seda, et

- a) tööjõud ei ole kaup;
- b) jätkuvateks edusammudeks on olulised väljendusvabadus ja ühinemisvabadus;
- c) mis tahes kohas valitsev vaesus ohustab kõikjal õitsengut;
- d) igas riigis tuleb pidada raugematu jõuga vaesusevastast võitlust ning tuleb teha pidevaid ja kooskõlastatud rahvusvahelisi jõupingutusi, millega ühinevad nii töötajate kui ka tööandjate esindajad, kellel on valitsustega võrdne staatus, et tagada vaba arutelu ja demokraatlikud otsused eesmärgiga edendada ühist heaolu.

II

Uskudes, et kogemused on täielikult kinnitanud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikirjas esitatud väiteid, mille kohaselt saab kestva rahu tagada üksnes siis, kui see põhineb sotsiaalsel õiglusel, kinnitab konverents, et:

- a) igal inimesel on rassist, usutunnistusest või soost olenemata õigus püüelda nii enda materiaalse heaolu kui ka vaimse arengu poole vabaduse ja väärikuse, majandusliku kindluse ja võrdsete võimaluste tingimustes;
- b) selliste tingimuste saavutamine, mille puhul see on võimalik, peab olema riikide ja rahvusvahelise poliitika keskne eesmärk;
- c) kõiki riiklikke ja rahvusvahelisi poliitikapõhimõtteid ja meetmeid, eelkõige selliseid, mis on majanduslikku ja rahalist laadi, tuleks hinnata seda silmas pidades ja aktsepteerida üksnes juhul, kui nende puhul leitakse, et need edendavad selle peamise eesmärgi saavutamist ega takista seda;
- d) Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kohustus on kontrollida ja arutada kõiki rahvusvahelise majandus- ja finantspoliitika põhimõtteid ja meetmeid seda põhieesmärki silmas pidades;
- e) Rahvusvaheline Tööorganisatsioon võib talle antud ülesannete täitmisel, olles kaalunud kõiki asjakohaseid majanduslikke ja finantstegureid, lisada oma otsustesse ja soovitusesse sätteid, mida ta peab asjakohaseks.

III

Konverents tunnustab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni pühalikku kohustust edendada maailma riikide seas programme, mis saavutavad:

- a) täieliku tööhõive ja tõstavad elatustaset;
- b) töötajate tööhõive ametikohtadel, millel nad suudavad oma oskusi ja saavutusi enim kasutada ning anda suurima panuse ühisesse heaolusse;
- c) selle eesmärgi poole püüdlmise vahendina ja tingimusel, et tagatakse kõigi asjaomaste isikute jaoks piisavad garantiid, töötajate koolitamise ja üleviimise, sealhulgas tööhõive ja ümberasumise eesmärgil toimuva rände võimalused;
- d) poliitikapõhimõtted seoses palkade ja tulu, töötundide ja muude töötingimustega, mis on arvatud selliselt, et tagada kõigile isikutele edusammudest õiglane osa ning kõigile töötajatele ja sellist kaitset vajavatele isikutele minimaalne äraelamist võimaldav töötasu;
- e) kollektiivläbirääkimiste tõhusa tunnustamise, juhtide ja töötajate koostöö tööviljakuse jätkuval parandamisel ning töötajate ja tööandjate koostöö sotsiaalsete ja majanduslike meetmete ettevalmistamisel ja kohaldamisel;
- f) sotsiaalkindlustusmeetmete laiendamise, et tagada põhisissetulek kõigile, kes sellist kaitset vajavad, ja ulatusliku arstiabi;
- g) kõigil ametikohtadel töötavate töötajate elu ja tervise piisava kaitse;
- h) laste heaolu ja emaduse kaitse tagamise;
- i) piisava toidu, eluaseme ning meelelahutus- ja kultuurirajatiste tagamise;
- j) võrdsete haridus- ja kutseõppevõimaluste tagamise.

IV

Olles kindel, et maailma tootmisressursside täielikuma ja ulatuslikuma kasutamise, mis on vajalik selleks, et saavutada käesolevas deklaratsioonis sätestatud eesmärgid, saab tagada tõhusa rahvusvahelise ja riikliku tegevuse abil, mis hõlmab meetmeid tootmise ja tarbimise laiendamiseks, suurte majanduslike kõikumiste ärahoidmiseks, maailma vähem arenenud piirkondade majandusliku ja sotsiaalse arengu edendamiseks, esmatarbekaupade maailmahindade suurema stabiilsuse tagamiseks ning rahvusvahelise kaubanduse suure ja püsiva mahu edendamiseks, pühendub konverents Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni täielikule koostööle selliste rahvusvaheliste asutustega, millele võidakse panna osa vastutusest selle tähtsa ülesande täitmisel ning kõigi inimeste tervise, hariduse ja heaolu edendamisel.

V

Konverents kinnitab, et käesolevas deklaratsioonis sätestatud põhimõtted kehtivad täielikult kõigi inimeste suhtes kõigis asukohtades ning et samal ajal, kui nende kohaldamise viis tuleb määrata kindlaks, võttes nõuetekohaselt arvesse iga inimese sotsiaalse ja majandusliku arengu etappi, on nende järkjärguline kohaldamine rahvaste suhtes, kes on veel sõltuvad, ja nende suhtes, kes on juba saavutanud iseseisvuse, kogu tsiviliseeritud maailma mure.

[ILO Constitution](#) [consolidated text as of 8 October 2015]